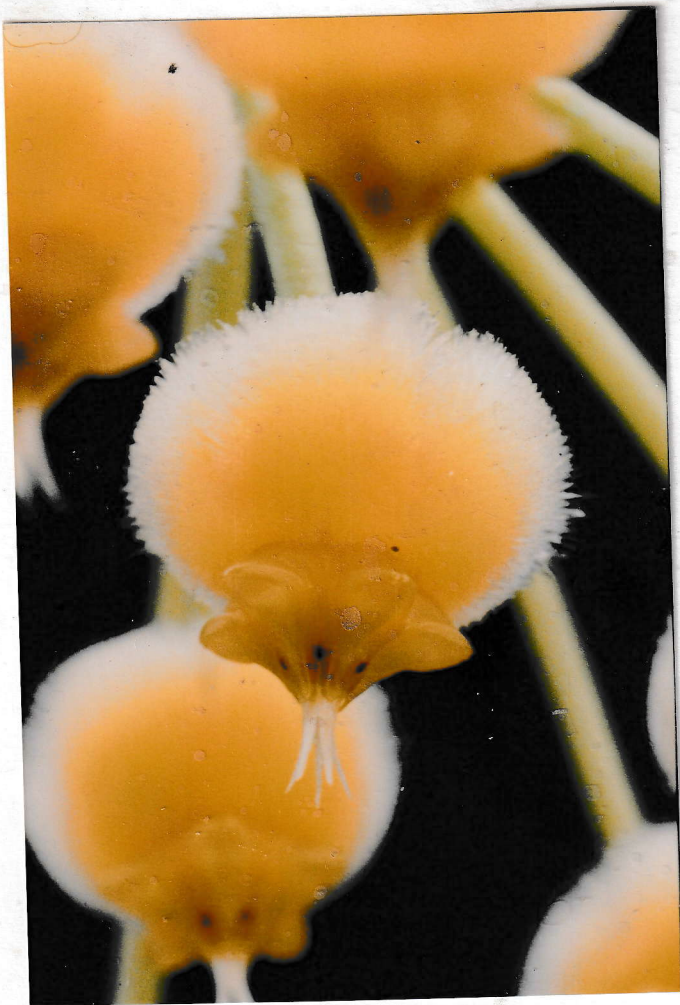

HOYA

NIEUWSBRIEF

NO. 6

De Hoya Nieuwsbrief is een tijdschrift voor geïnteresseerden
in epifytische planten, in het bijzonder in de plantengeslach-
ten Hoya en Dischidia (Asclepiadaceae).
De nieuwsbrief verschijnt onregelmatig.
Abonnementsprijs is f 30,- per 4 nummers. Losse nummers f 10.00

ISSN 0920-606X

Hoya Nieuwsbrief no. 6 : februari 1989

In dit nummer:

Redactioneel	pag. 1
Hoya imbricata	2
Dischidia ruscifolia	15
Dischidia ovata	18
Hoya nummularioides	22
Botanische termen	25

Op de voorpagina : Hoya imbricata IPPS 1107
zie pag. 2

foto's, tekeningen en vormgeving : Ruurd van Donkelaar

© copyright IPPS

De Hoya nieuwsbrief is een uitgave van :
Institute for Protection and Propagation of Succulent plants
Postbus 15, 4250 DA Werkendam tel.01835-1430

Redactioneel

Eindelijk weer een Nieuwsbrief van het Hoya front. De problemen met het drukken en vooral financieel rond krijgen van de brief zijn nog niet definitief voorbij.

In de tussentijd hebben we echter niet stil gezeten. Iedere lezer die regelmatig ons bedrijf bezoekt heeft de veranderingen en verbeteringen in onze presentatie gezien. Steeds meer bezoekers trekt onze showkas. Voor met name de beginnende algemeen geïnteresseerde plantenliefhebber is de huidige presentatie binnen in de kassen en buiten in de tuinen erg informatief. We hebben dan ook weer veel nieuwe succulenten- en Hoya liefhebbers enthousiast weten te maken voor onze favoriete planten.

De, in de diverse planten-bladen geconvoceerde HOYA-DAG van 15 oktober afgelopen jaar was dan ook een succes. Ruim 180 liefhebbers bezochten deze informatiedag. Ongeveer de helft hiervan waren Succulenta leden, de andere helft waren lezers van 'Bloemen en Planten' en van enkele andere groenbladen.

Er werden drie lezingen gehouden. Drs.C.Boele van de INTERNATIONAL ASCLEPIAD SOCIETY - Boskamp 9, 9753 KH Haren tel. 050 / 349626- hield een leerzaam verhaal over Asclepiadaceae in Zuid Oost Afrika. F.Supplie vertelde uitgebreid over Epiphyllums en andere epifytische cactussen en over de Werkgroep Epifytische Planten. Zelf toonden we de nieuwste dia's van Hoya's in de cultuur.

De ruilbeurs bood een interessant sortiment, heel wat plantjes vonden een nieuw onderkomen. Een vervolg van deze geslaagde dag, dit jaar zal plaats hebben in begin september. Aankondigingen komen weer in de diverse liefhebbers bladen.

Wij wensen u en uw planten een zonnig voorjaar toe

Huibrecht en Ruurd van Donkelaar

Hoya imbricata

In HOYA NIEUWSBRIEF no.2 maakte ik melding van het feit dat er enkele Hoya's zijn met schelpvormige bladeren. Ten tijde van dat artikel waren geen planten van deze soorten in cultuur. Inmiddels zijn we een paar jaar verder en heb ik in onze dia presentatie enkele prachtige plaatjes zitten van een van deze soorten in volle bloei.

In september 1985 kochten we van onze Hawaïaanse collega Ted Green een blad van een plant die hij via een kennis van de Philippijnen had ontvangen. Een jaar later kregen we van de Hortus Botanicus Leiden een plant die door Dr.C.E.Ridsdale, onderzoeker van het Rijksherbarium, op het Philippijnse eiland Palawan gevonden was.

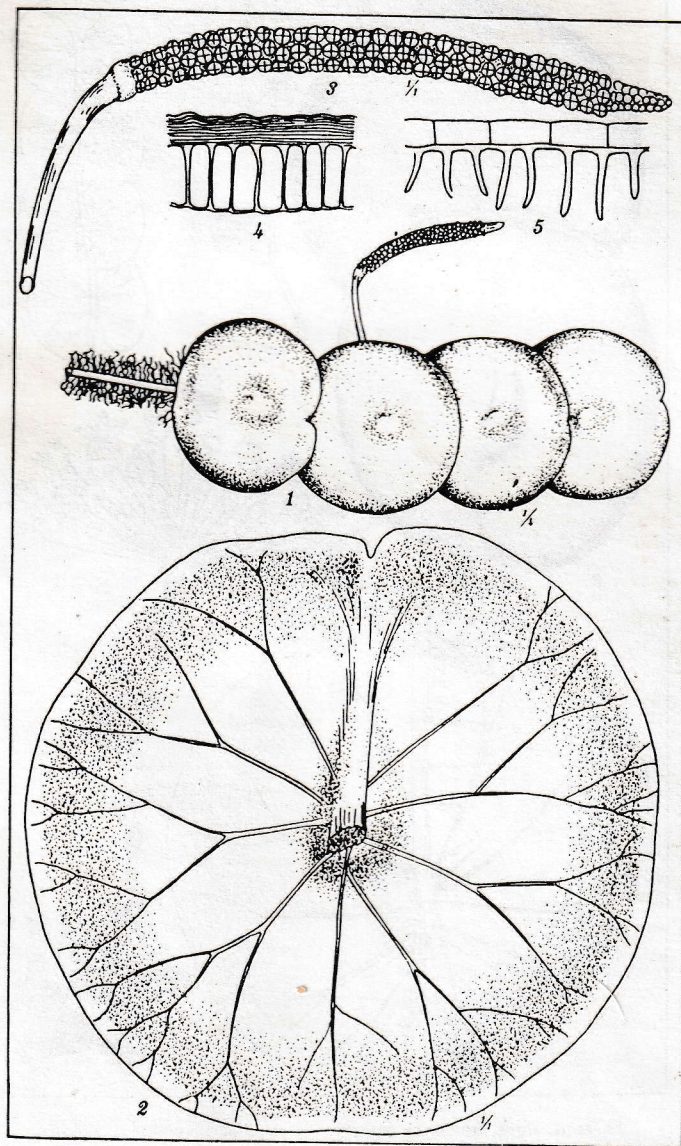
Hoewel beide planten van elkaar verschillen hebben we hier te maken met twee exemplaren van Hoya imbricata.

Taxonomie

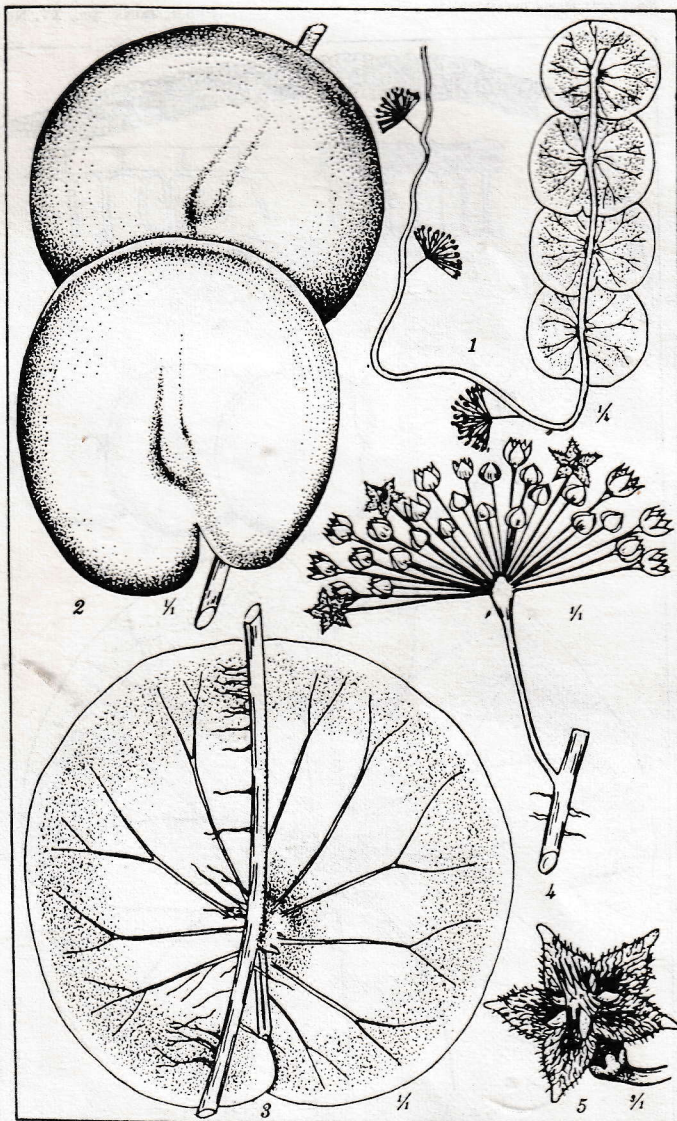
Hoya imbricata Callery ex Decne. is een merkwaardige epifyt. De plant vormt in tegenstelling met de schelpbladige Dischidia's geen bladparen maar enkele afwisselend aan de stengel geplaatste grote ronde bladeren. Het tegenoverstaande blad per knoop komt niet tot ontwikkeling. Hierdoor ontstaat het typische kenmerk van deze planten: slangachtige kruipende, klimmende takken met schildvormige bladeren dakpansgewijs (= imbricata) over elkaar liggend tegen de ondergrond, een boomstam, gedrukt.

DECAISNE beschreef de soort in PRODRUMUS 8 (1844) en beelde hem af in DELESSERT, ICONES SELECTAE PLANT.5 (1846):

Opgaande klimmende stengel wortelend om zich vast te houden, bladeren afwisselend ontbrekend, eenzijdig dakvormig, cirkelvormig, van boven gewelfd ongenerfd, van onder geaderd met terug geslagen randen; Peduncel veelbloemig, Pedicels zeer slank, glad; kelkbladeren kort; Corolla van driehoekige scherpe slippen voorzien; Corona slippen van boven zwak bol gewelfd, randen omgerold, binnenhoek lang en de helmknop vliezig, dun uitlopend, tegen de top van de stempel aanliggend, peulen glad. Klimmende heester aan boomtakken sterk vastgehecht. De Decaisne plant komt van het Calawan gebergte, Philippijnen.

TAFEL I. HOYA IMBRICATA CALLERY EX DECAISNE, FORMA TYPICA KOORD.

TAFEL II. HOYA IMBRICATA CALLERY, FORMA BASI-SUBCORDATA KOORD.

KOORDERS (1919) onderscheidt twee typen op grond van de bladeren. H.imbricata forma typica, is de vorm die door Decaisne is beschreven. Hij heeft een exemplaar uit de herbarium collectie van Merrill (no.2363) aangewezen als Topotype. MERRILL had bij dit exemplaar de opmerking gemaakt: "dit moet de typische H.imbricata zijn. Bladeren gevlekt, groen en purper."

Koorders geeft als aanvulling op de Decaisne beschrijving: bovenzijde blad is volledig glad en kaal, zonder duidelijke nerven, aan de onderzijde is de bladsteel, zeer kort en bijna afwezig, schildvormig ingeplant, handnervig, de oppervlakte is aan de onderzijde bezet met zeer kleine kleurloze haartjes, de stengel is rond en kaal met talrijke dicht op elkaar staande hechtwortels die geheel of bijna geheel door de dakpanvormige bebladering bedekt zijn.

Daarnaast beschrijft hij op basis van drie herbariumexemplaren eveneens van de Philippijnen de vorm H.imbricata forma basi-subcordata. Deze wijkt af van het Type doordat de bladvoet ondiep (0.5-1.0 cm) hartvormig is. De bloemen zijn gelijk aan die van het Type. Over een van de herbariumexemplaren schrijft Koorders dat de bloemen kleiner zijn dan bij de andere twee. Een van de twee andere exemplaren heeft een opvallend sterk behaarde bloem. Op de tekeningen van Koorders bij dit artikel wordt bij alle bloemen echter een lange beharing op de corolla aangegeven ofschoon dit in de beschrijvingen niet vermeld wordt.

Naast H.imbricata zijn er nog twee soorten beschreven die hier nauw aan verwant zijn.

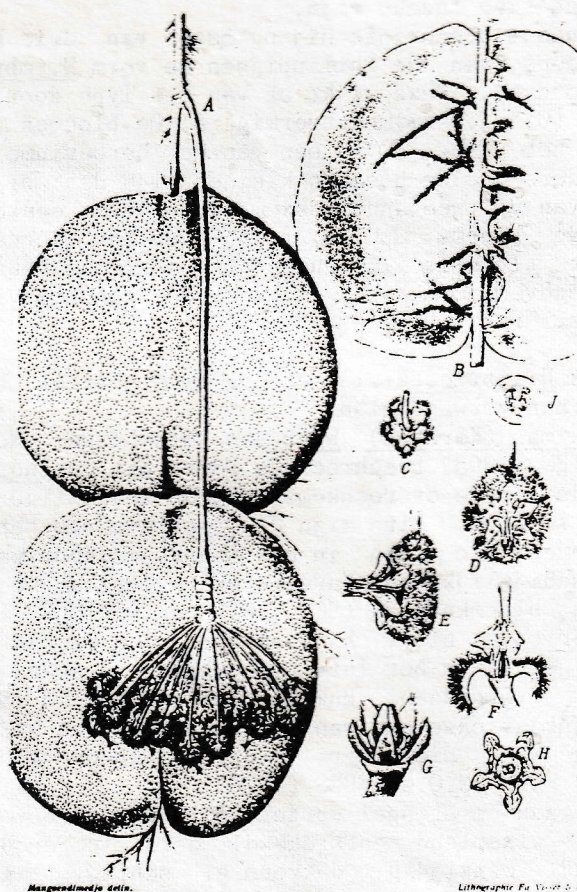
H.maxima (Karsten) Warb.van Minahassa, Noord oost-Celebes. KARSTEN (1895) beschreef de soort als Conchophyllum maximum afgaande op de overeenkomst met de toenmalige andere Conchophyllum soorten. Dit zijn de Dischidia soorten met schelpvormige bladeren die toen in een apart geslacht waren ondergebracht. Waarschijnlijk had Karsten een exemplaar voor zijn neus met jonge bloemknoppen (SCHLECHTER en WARBURG, 1907) en kende hij H.imbricata niet. Zijn beschrijving is niet volledig en ook niet geldig in het latijn gepubliceerd zodat WARBURG (1907) dit heeft overgedaan. Enkele jaren later in 1917 heeft KOORDERS, schijnbaar onwetend van de publicatie van WARBURG, het ook nog overgedaan. Hieronder volgt de beschrijving van KOORDERS in SUPPL.FLORA N.O.CELEBES (1920):

Kruid aan de stengel wortelend, klimmend tot 10 m. hoog. Bladeren afwisselend ontbrekend, eerst in jeugd stadium tegenoverstaand, eenzijdig, dakvormig, schildvormig-rond, van boven vlak-bol ongeaderd, dicht donsachtig behaard (haren 1/3 mm.-

lang, 2-4 blijvende of vroeg afvallende cellen) en papilleus (papillen kegelvormig 20-50 micron lang), van onderen tamelijk dicht bedekt met vrij buigzame krachtigere kegelvormige papillen 20-50 micron lang, en bezet met langere haren, randen bijna gaaf of onduidelijk gegolfd, 6-12 cm diameter, top afgerond, zelden kort stomp stekelpuntig, bladvoet diep hartvormig, eerst in jeugd stadium tegenoverstaand. Peduncel okselstandig, veelbloemig, ca. 12-15 cm lang, hangend. Pedicels slank, zwak dons-
harig, ca. 2-4 cm lang. Kelk vijfdelig, in brede, driehoekige gewimperde spitse slippen. Corolla radvormig, slippen driehoe-

Koorders, Suppl. Flora-Overzicht N. O. Celebes.

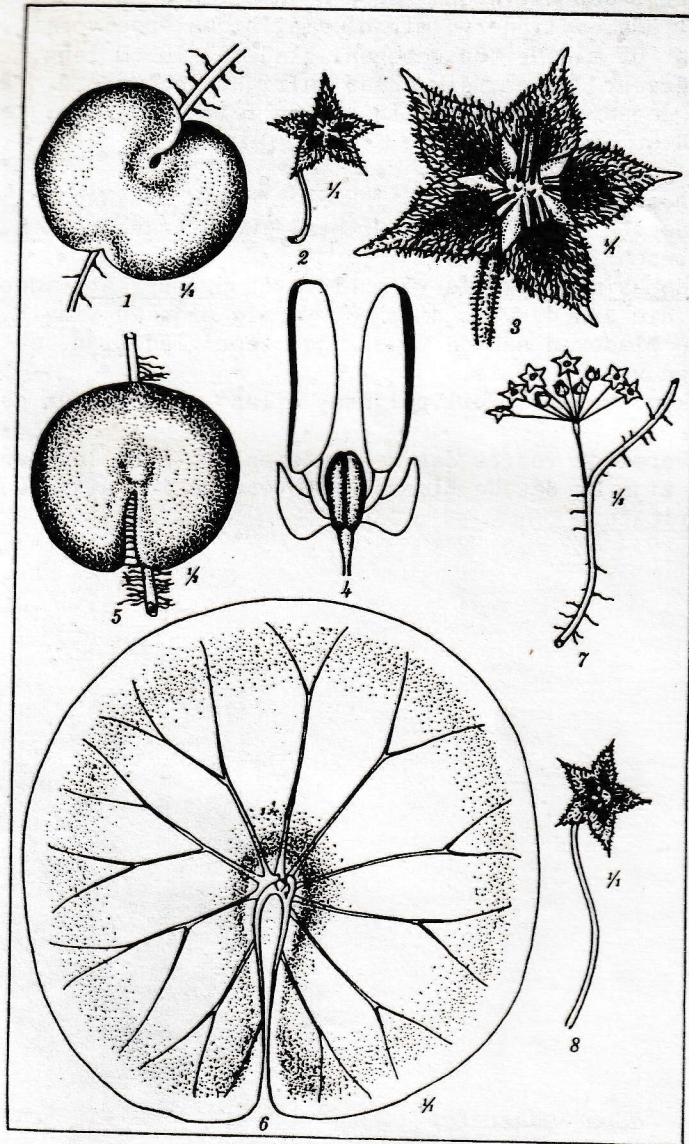
Plaat II.

Mangrove-dwelling plant.

Lithograph by F. V. de Vries.

Fig. II. *Hoya maxima* (Karsten) Kds.

TAFEL IV. HOYA PSEUDOMAXIMA KOORD.

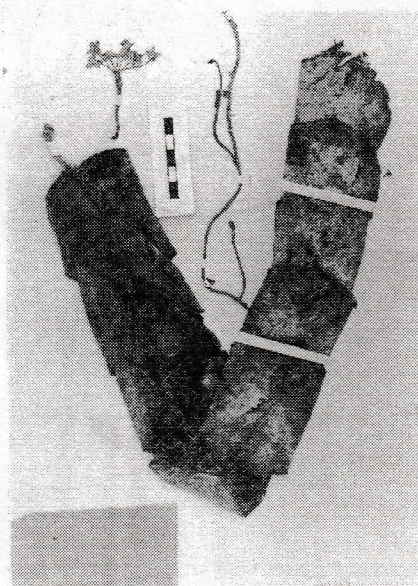
kig, teruggeslagen, van buiten bijna kaal, van binnen dicht lang zacht harig, toppen zeer spits. Corona slippen van boven zwak bol gewelfd, randen omgekruld, binnenhoek lang en de helmknop vliezig, dun uitlopend tegen de top van de stempel aanliggend. Peul smal cilindervormig of smal bijna spoelvormig, hangend, recht of aan de top gebogen, glad, 12-16 cm lang, in het midden ongeveer $\frac{3}{4}$ cm. dik. Zaad talrijk, langwerpig, $\frac{2}{3}$ cm lang, bij de navel lang gekuifd (haren $\pm 1\frac{1}{2}$ -3 cm lang, eencellig, draadvormig).

KOORDERS beschreef in 1919 in THE PHILIPPINE JOURNAL OF SCIENCE ook de laatste soort van dit drietal : Hoya pseudomaxima. Hier volgt de beschrijving:

Hoya pseudomaxima Koorders verschilt van H.imbricata door zijn bladeren die aan de voet diep hartvormig zijn en van H.maxima doordat de bladeren aan de bovenzijde zeer glad zijn en de top niet zelden uitgerand is.

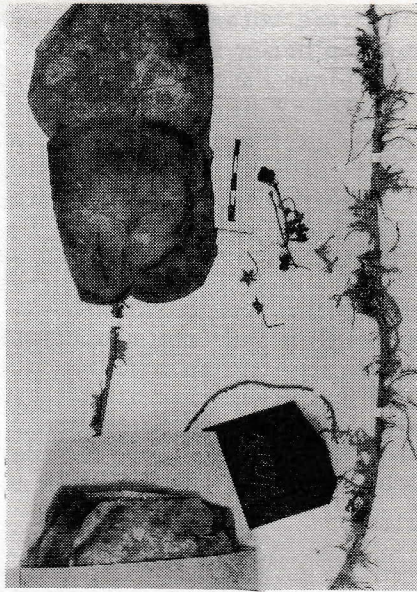
De soort komt van het Philippijnse eiland Luzon van de Mount Isarog.

KOORDERS vermeldt voorts dat de bladeren tot 8 cm lang en tot 9 cm breed zijn en dat de bloemen ongeveer gelijk zijn aan die van H.imbricata.

Hoya imbricata,
herbariumexemplaar
Elmer 15802
Luzon, Philippijnen

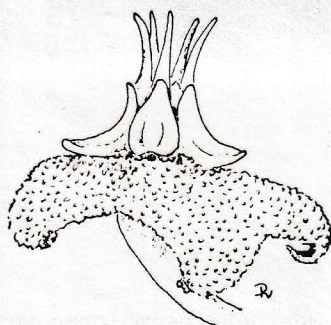
Hoya maxima,
herbariumexemplaar
Koorders 16189b
Minahassa, Celebes

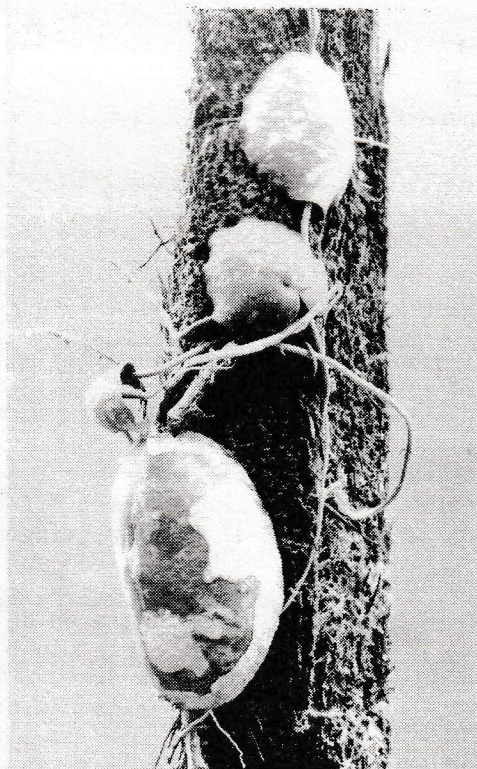
Tot zover de taxonomische literatuur.

In het Rijksherbarium te Leiden zitten meerdere exemplaren van *H. imbricata* en van *H. maxima*. *H. pseudomaxima* ontbreekt. De meeste exemplaren van *H. maxima* zitten onder de naam *H. imbricata* in de dozen. Dit zijn met name de verschillende exemplaren die Koorders zelf verzameld heeft in Minahassa. Terecht wordt deze soort de laatste tijd beschouwd als synoniem van *H. imbricata*. Aan deze combinatie dient ook *H. pseudomaxima* te worden toegevoegd. De verschillen tussen *H. imbricata* en *H. pseudomaxima* zijn op grond van de beschrijvingen en afbeeldingen minimaal. *H. pseudomaxima* is hooguit een vorm van *H. imbricata* op het zelfde niveau als de forma basi-subcordata. De verschillen tussen de Philippijnse *H. imbricata* en de Celebes soort *H. maxima* lijken nog iets groter. De gehele plant lijkt forser en de bladoppervlakte onder en boven is anders. Ook dit kan slecht op variabiliteit binnen een en dezelfde soort wijzen. Toch zou het interessant zijn alle vier de vormen in de cultuur naast elkaar te kweken. Hoe constant is de variatie tussen de vormen?

Van twee weten we nu al meer vanuit de cultuur. Onze planten zouden volgens Koorders behoren tot twee vormen. De plant die wij van Green (IPPS 1107) ontvingen is zonder twijfel H.imbricata forma basi-subcordata. De bladeren zijn glad, groen en aan de basis licht hartvormig. De bloemen zijn vrij groot, prachtig crèmegeel en sterk behaard. De plant van Ridsdale (IPPS 2026) voldoet veel meer aan de beschrijving van H.imbricata forma typica. De bladeren zijn zuiver rond, schildvormig groen met purper en van zilvere vlekken voorzien. De bloemen zijn crème wit en veel kleiner dan IPPS 1107. De wezelijke bouw van de bloemen is echter vrijwel gelijk. Onze IPPS 1107 tot een flinke plant, IPPS 2026 groeit langzamer maar we hebben hier een interessant kenmerk waargenomen. Aan een dun stengeltje is de plant een juveniel bladpaar gaan vormen. Twee kleine ovale blaadjes, niet schildvormig!, zitten tegenover elkaar op een zelfde knoop. Er boven is de plant gewoon weer een rond schildvormig blad gaan maken.

bloem

Hoya imbricata IPPS 2026
in cultuur

Ecologie

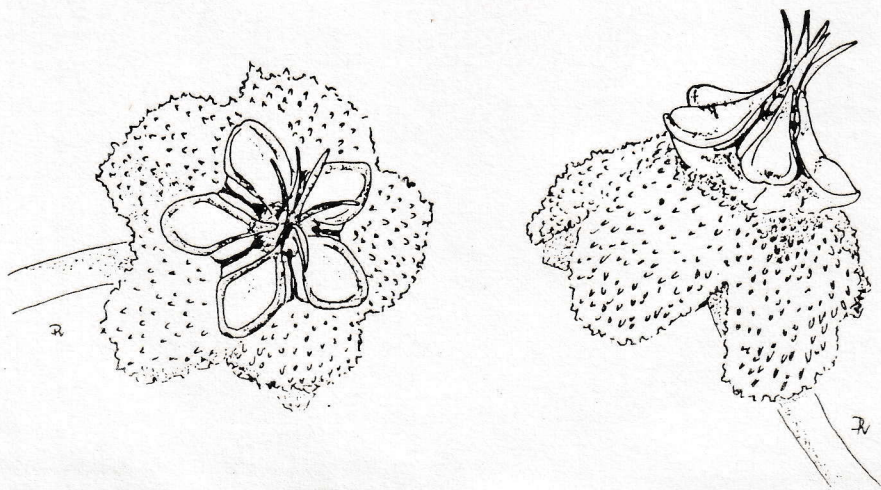
Toen ik de plant die Dr. Ridsdale verzameld had op Palawan in de collectie kreeg ben ik hem gaan vragen of hij meer gegevens had over deze plant. Hij toverde direct een foto uit z'n jaszak van de plant op zijn natuurlijke standplaats. Hij had de plant gevonden aan het strand bij St. Pauls Bay National Park. De plant groeide daar op een Terminalia boom op een zonnige standplaats. Op de foto is goed te zien op wat voor droge kale warme standplaats de plant weet te groeien. Dit dankzij zijn speciale bladeren. Hij had bloemen en Dr. Ridsdale wilde hem verzamelen voor het herbarium. Iemand klom de boom in om een tak met bloemen en bladeren te verzamelen. Bij het voorzichtig verwijderen van de bladeren van de boomstam kwamen er ineens een hele kolonie kleine miertjes onder de bladeren vandaan. Het resultaat was dat de gehele plant snel naar beneden werd gegooid. De bloemen gingen hierbij verloren. Ridsdale heeft de plant toen maar levend meegenomen in de hoop dat er hier in de Hortus bloemen aan zouden komen. Hierbij dan ook een woord van dank aan Dr. Ridsdale, nu kunnen we hier tenminste ook van deze interessante plant genieten.

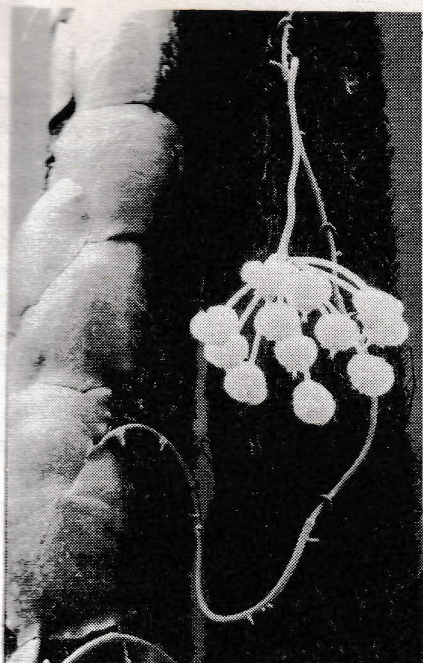
Hoya imbricata IPPS 2026
op de boom op Palawan
foto: Dr. Ridsdale

De symbiose tussen mieren en epifyten is in de Hoya Nieuwsbrief al vaker aan de orde geweest. Ook hier is er dankzij de speciale bladvorm symbiose mogelijk. KARSTEN (1895) gaat dieper in op de vorm van de bladeren. Hij spreekt van watercondensatoren. De bladeren zijn bolvormig gewelfd en de randen sluiten hermetisch tegen de boomtak aan. Tussen de tak en het blad ontstaat hierdoor een beschermde ademholte waarin zich vrijwel alle wortels bevinden. Bij afkoeling van het buitenoppervlak door wind of regen zal er aan de binnenzijde water condenseren tegen de wand. Dit water verspreidt zich capillair over het onderoppervlak en bereikt de wortels aan de rand. Bij opwarming van het blad door de zon treedt het omgekeerde in werking. De bladeren zullen door de hoge temperatuur meer gaan assimileren en dus waterdamp uitademen via de huidmondjes aan de onderzijde. Het vocht condenseert vervolgens tegen de koelere ondergrond. Hier kunnen de vele hechtwortels dan ook weer veel vocht opnemen. Dit circuleren van vocht heeft tot doel zoveel mogelijk voedingsstoffen vrij te maken uit de ondergrond, fijne stofdeeltjes op te lossen en voedingsstoffen uit de mierennestbekleding op te nemen. Hierbij heeft de plant dus ook voordeel van zijn huurders.

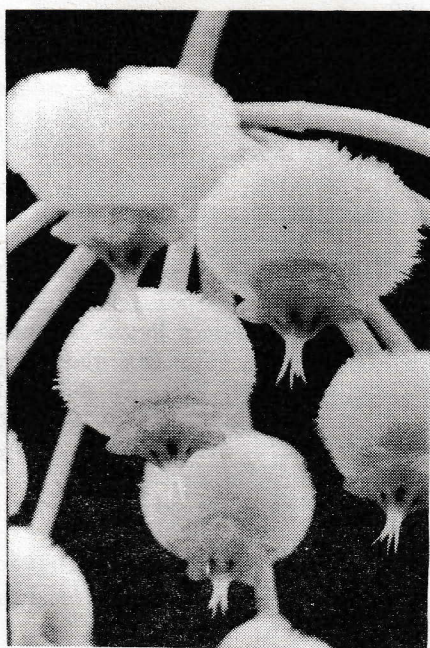
Dit minitieuze samenspel tussen natuurkundige en biologische processen geeft de plant de mogelijkheid om juist daar te groeien waar andere, concurrerende lianen het laten afweten.

Hoya imbricata IPPS 1107
bloem

Hoya imbricata IPPS 1107

Cultuur

Hoya imbricata blijkt geen specifieke moeilijkheden in de cultuur op te leveren. Het is in eerste instantie geen snelle starter. Meestal pas enkele maanden na het stekken van een blad begint deze uit te lopen. Hoge temperatuur en goede luchtvochtigheid zijn hiervoor essentieel. Wij kweken de planten net als onze *Dischidia*'s op *Dicksonia*-varenwortelstammen. Deze hangen we op een lichte plaats in een warme kas met een behoorlijke luchtvochtigheid. De stam moet steeds goed vochtig blijven; het overtollige water moet wel makkelijk weg kunnen. Zodra de op de stam vastgemaakte bladeren starten met groeien zetten we steeds de dunne stengels vast tegen de stam. Weldra zal de plant dit zelf gaan doen en dan pas gaat hij goed aan de gang. De plant kan dan ook best een behoorlijke droogte tijdelijk hebben. We mesten de plant niet veel, in de zomer eens in de twee tot vier weken met LOT bladcelvoeding en/of Bycobact. In de winter mesten we weinig. Twee jaar na stek kan men de eerste bloemen verwachten. Om te bloeien dient de plant met knop met rust gelaten te worden. Hij mag niet worden gedraaid of verplaatst. Verdroging leidt eveneens tot knopval evenals donker weer. Als dan eindelijk de prachtige bloemen zich openen dan is al die moeite en geduld bepaald niet vergeefs geweest.

RVD

Geraadpleegde Literatuur:

- DECAISNE, Prodrumus 8 (1844) p.637
DECAISNE, Delessert, Icones selecta plant.5 (1846) p.37
F.A.W.MIQUEL, Flora Indiae Batavae, II (1856) p.459/529
G.KARSTEN, Epiphytenformen der Molukken, Annales du Jardin Botanique de Buitenzorg vol.XII (1895) p.154/168
R.SCHLECHTER & O.WARBURG, Asclepiadaceae Novae Asiae Australis et Orientalis II, F.Fedde, Repertorium Novarum Specierum Regni Vegetabilis (1907) p.342
S.H.KOORDERS, Notitz über Hoya maxima Callery ex Decne. und H.pseudomaxima Kds. in den Filipinen, The Philippine Journal of Science volXV (1919) p.263/267
S.H.KOORDERS, Supplement op het eerste overzicht der Flora van N.O.Celebes (1920) p.35/47
J.Th.KOSTER, De plantengroei van de Maleisise Archipel (1949) p.103/104
R.van DONKELAAR, Schelpbladigen in Hoya Nieuwsbrief 2 (1984)
T.GREEN, Hoya imbricata Decne. in The Hoyan vol.7, (1985) 2

Dischidia ruscifolia

In collecties zijn enkele soorten Dischidia's vrij algemeen. Dischidia bengalensis vinden verreweg het frequents in botanische verzamelingen. De meeste andere soorten zijn vaak niet of verkeerd benaamd. Een hiervan is D. ruscifolia.

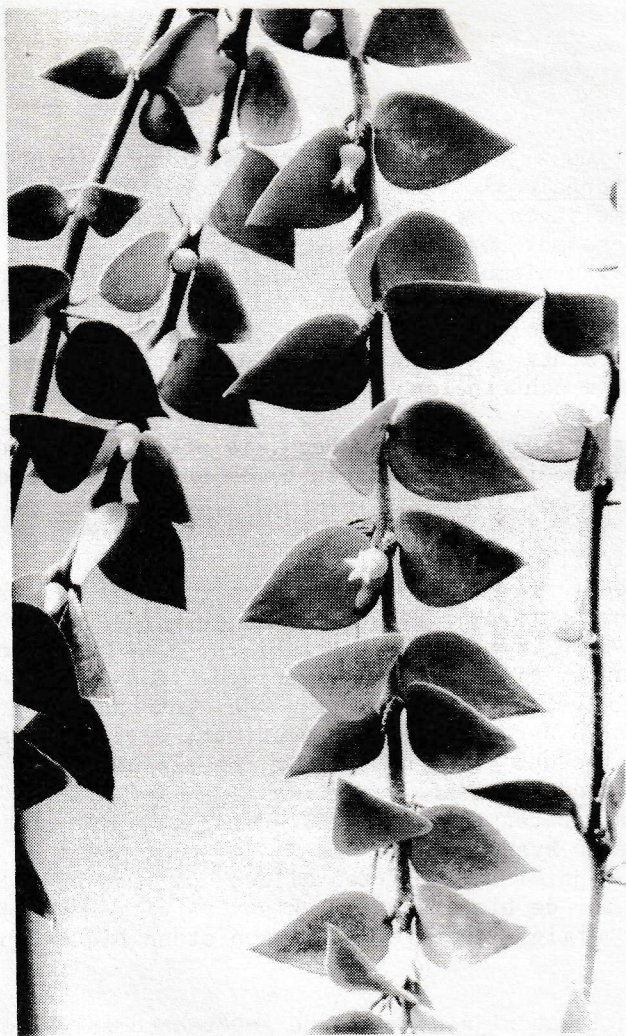
Onze eerste kennismaking met deze soort was twaalf jaar geleden toen we een onbenaamde Dischidia van onze collega Bulthuis uit Cothen kregen. Deze plant is door ons onder nummer IPPS 13 in omloop gebracht. Pas na een jaar of acht hebben we de juiste naam weten te achterhalen.

Dischidia ruscifolia Decne. ex Becc. is afkomstig van de Philipijnen. Hij groeit epifytisch op bomen en is daar relatief algemeen. In de herbaria zijn vele exemplaren aanwezig. Deze exemplaren maken een redelijk grote variabiliteit in groei- en bladvorm zichtbaar.

De plant heeft vrij stijve hangende of klimmende takken. Door middel van worteltjes aan de takken en windende stengeltoppen klimt de plant omhoog. De stengel is dicht bezet met kleine, tot 1 cm lange, eironde tot hartvormige blaadjes, alleen aan de lange slingerende stengels zijn de internodien groter. De blaadjes zijn hardgroen, vrij succulent, de top is spits, de bladvoet afgerond tot hartvormig. De bladeren zijn kaal en glad, de bladrand gaaf. De nerven zijn niet duidelijk zichtbaar. De bladparen staan meestal kruisgewijs ten opzichte van elkaar soms in kransen.

De bloemen zijn klein en zitten alleen of met enkele op korte peduncels in de bladoksels; de kleur is wit. De vorm is langwerpig urnvormig; de corolla slippen staan bij de mond uitelkaar.

De plant ontleent zijn naam aan de overeenkomstige vorm met de bladeren van de Ruscus-plant. In de literatuur wordt van een waarschijnlijke synoniem melding gemaakt D. myrtillus Schltr. (SCHLECHTER 1906, MERRILL 1923) hetgeen bosbesachtig betekent. Ook hieraan zou je kunnen denken als je een kort bebladerd takje in je handen hebt.

Dischidia ruscifolia
IPPS 13

Wij hebben twee planten in cultuur, de eerder genoemde D.ruscifolia IPPS 13 en D.ruscifolia IPPS 2022. De laatste is afkomstig van de reis die Dr.Ridsdale (zie ook artikel over H.imbricata) naar het Philippijnse eiland Palawan heeft gemaakt. De plant van Palawan heeft sterker hartvormige blaadjes en wij vinden hem daarom nog wat sierlijker. In Amerika is een soortgelijke vorm onder de naam " Million Hearts" in omloop.

D.ruscifolia is een gemakkelijke plant. Wij kweken hem zoals al onze Dischidia's op Dicksonia stammen. Maar ook in een hangpotje met een zeer luchtig humusrijk mengsel doet de plant het prima. Dit laatste is in een huiskamer vaak beter te verwezenlijken dan cultuur op stammetjes die vaak te snel uitdrogen. Een lichte standplaats is noodzakelijk. Een te felle zon kan vergeling van de bladeren tot gevolg hebben. Veel sproeien is noodzakelijk. Veel bemesten niet. Minimum dagtemperatuur is wel 18 graden, 's nachts mag het gerust een graad of vijf koeler zijn. Als de plant eenmaal aan de gang gaat kan hij in die mate uitgroeien dat zo nu en dan terugknippen van de takken nodig is. Kijk dan wel uit dat u aanzet van knop en oude peduncels niet wegnipt. Dat kost bloemen. Bloeien kan hij al het tweede jaar na stek.

Voor terrarium en vitrine beplanting is de soort door zijn kleine formaat bijzonder geschikt. Regelmatig snoeien zal onder deze voor de plant vaak zeer gunstige omstandigheden nodig zijn.

Al met al is D.ruscifolia een zeer aanbevelenswaardige soort voor de beginnende liefhebber.

RVD

Geraadpleegde literatuur:

F.A.W.MIQUEL, Flora Indiae Batavae II (1856) p.524

O.BECCARI, Malesia 2 (1886) p.272

R.SCHLECHTER, New Philippine Asclepiadaceae, The Philippine Journal of Science vol.I suppl.(1906) p.299

E.D.MERRILL, Enumeration of Philippine Plants (1923) vol.III, p.349

A.D.E.ELMER, Leaflets of Philippine Botany, deel X (1938) no.131, p.3564

Dischidia ovata

Tot een van de mooiste Dischidia's in onze collectie behoort zonder meer Dischidia ovata Benth. Het is een soort uit het Australische gebied. Hij komt uit de tropische bossen van Papoea Nieuw-Guinea en Queensland, Australië.

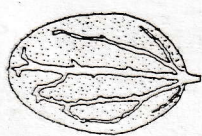
Het is een kruipende, klimmende epifyt met dikke kleine ovale bladeren die sterk variabel zijn in grote, vorm en tekening.

De stengel is in jong stadium licht behaard, daarna kaal. De wortelvorming vindt hoofdzakelijk plaats bij de knopen.

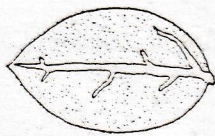
Het formaat van de bladeren is 2-5 cm lang en 0.5-3.5 cm breed.

De vorm is ovaal met een spitse top en een afgeronde soms licht hartvormige voet. De oppervlakte bovenzijde blad is glad tot licht wrattig spaarzaam bedekt met kleine haartjes die op oudere bladeren vrijwel verdwenen zijn. De onderzijde is glad tot licht wrattig zoals de boven zijde maar doorgaans kaal. De kleur van de bladeren is helder tot lichtgroen met in de zon een orangerode tot purperrode tint. De nerven worden zichtbaar door de crèmewitte tekening op de bovenzijde. Deze lijnen geven de loop van de nerven aan. Dit zijn drie tot vijf parallel lopende nerven met netvormig stelsel van zijnerf. Op het blad zijn dan een tot vijf witte lijnen tot 1 mm breed zichtbaar. De tekening is erg variabel. Soms is er maar een hoofdnerf in de lijnen zichtbaar soms ook vinden we zelfs de netvormige fijne nervatuur in de tekening terug.

De bloemen zijn urnvormig, hebben een kleine kelk, corolla is 5 tot 8 mm lang, crème kleurig tot wittiggroen met purperbruine tot oranje-rode strepen. De lobben staan vrijwel rechtop en zijn papilleus aan de buitenzijde aan de binnenzijde voorzien van een krans opstaande haren. De corona heeft 5 aanhangsels, ieder met een een hartvormige top en twee naar binnen omgeslagen slappen.

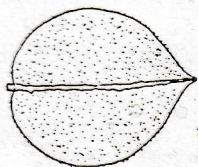
IPPS 33

IPPS 45

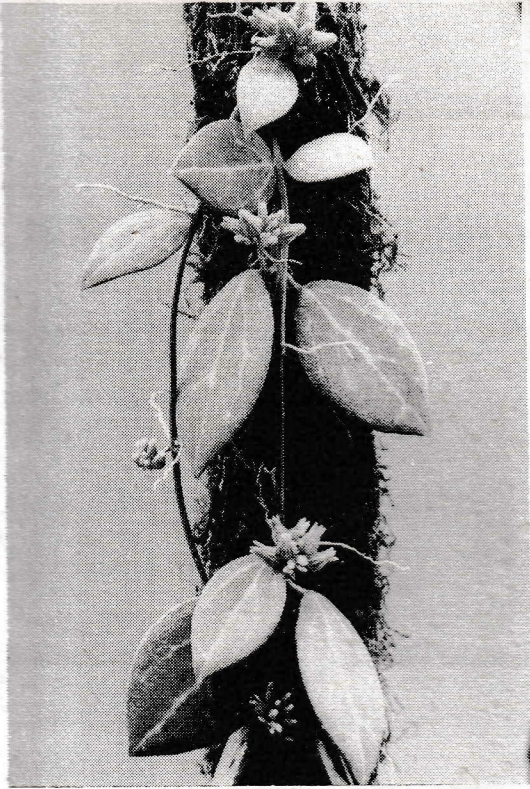
IPPS 3010

IPPS 2132

bladvormen en tekening van Dischidia ovata

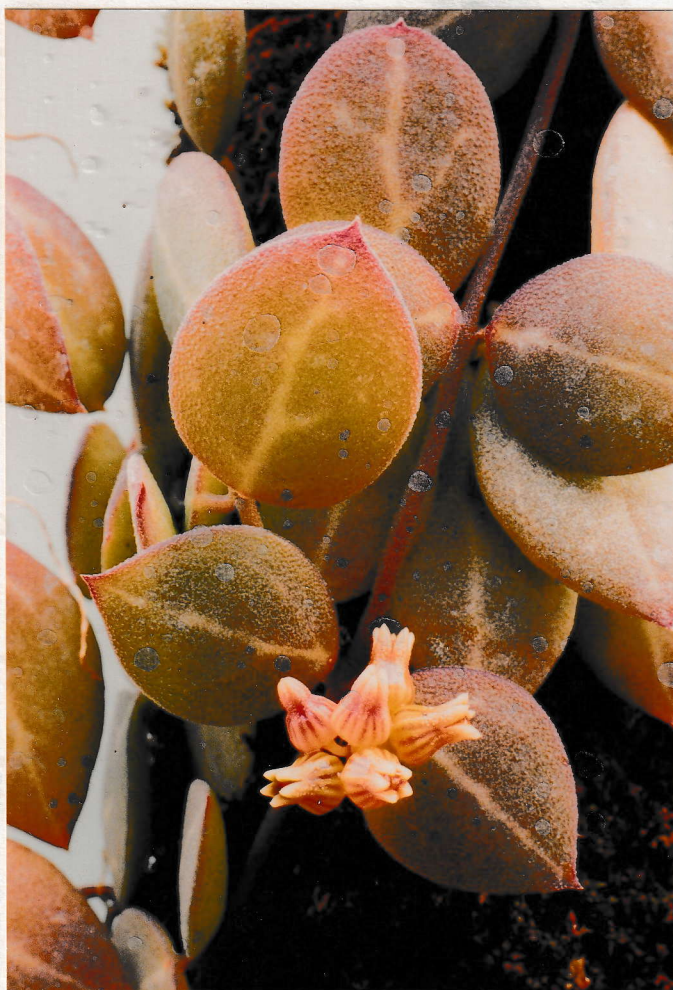
Dischidia ovata
IPPS 45

Wij hebben in onze collectie vier verschillende vormen:

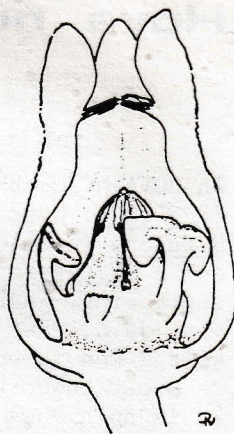
D.ovata IPPS 33: een vorm met vrij regelmatige ovale vrijwel gladde heldergroene bladeren met drie tot vijf parallel lopende witte lijnen en een netvormige fijne lijntekening.

D.ovata IPPS 45: deze komt van Iron Range, Queensland en heeft in grootte zeer variabele bladeren. De bladeren kunnen zeer dik en succulent zijn. De kleur is licht groen en ze verkleuren sterk naar oranje rood in de zon. De bladeren zijn wrattig en

Dischidia ovata
IPPS 45

Dischidia ovata
IPPS 45
bloemdoorsnede

hebben één tot drie crème witte lijnen.

D.ovata IPPS 2132: lijkt op de vorige maar de bladvoet is licht hartvormig en er is slechts één duidelijke witte middenstreep.

D.ovata IPPS 3010: lijkt op IPPS 33 maar de bladeren zijn iets langwerpiger en kleiner met drie witte lijnen.

Alle vormen zijn goede bloeiers en bloeien doorgaans het hele jaar.

De cultuur van de planten geeft geen enkel probleem. Wij houden ze op varenwortelstammetjes en geven ze een temperatuur van tenminste 18 graden. Een behoorlijke luchtvochtigheid is gewenst. Ook in een hangpotje met een zeer doorlatende humusrijke grond zijn ze goed te kweken. Veel licht en redelijk zon is noodzakelijk voor een goede bladkleur.

Dischidia ovata is een van de mooiste soorten voor een liefhebber om met succes te kweken en mag dan ook in een verzameling niet ontbreken.

RVD

Literatuur:

BENTHAM, London Journal of Botany, 2 (1843) p.226-227

O.BECCARI, Malesia II (1886) p.269

F.M.BAILEY, The Queensland Flora III (1906) p.1014

P.J.FOSTER & D.J.LIDDLE, Studies on Australian Asclepiadaceae
IV, Austrobaileya 2 (5) (1988) p.508-509

Hoya nummularioides

In HOYA-NIEUWSBRIEF 4 schreef ik een artikel over Hoya species IPPS 1331. Over deze plant melde ik dat hij onder de foute naam H. pubera in omloop is. Op basis van herbarium materiaal van de echte H. pubera was het duidelijk dat het om een geheel andere soort ging. Waarschijnlijk was onze H. IPPS 1331 zelfs niet eens van Java, het domicilie van H. pubera, afkomstig. In dit artikelje kon ik echter geen antwoord geven op de vraag : tot welke soort behoort H. IPPS 1331 dan wel.

Er is nu nieuws te melden. Het fraaie plantje wat bij verzamelaars zo gewild is heeft aan zijn nummer een naam toegevoegd gekregen. Van deze naam zijn wij vrijwel zeker. De naam luidt Hoya nummularioides.

In januari 1988 trof ik in het Rijksherbarium een plant aan afkomstig van het Herbarium van Ch.d'Alleizette, verzameld in Tonkin (N.Vietnam) in 1908. Op de label stond eerst Dischidia species geschreven, dit is vervolgens doorgehaald en veranderd in Hoya nummularioides. Ik merkte direkt de grote overeenkomst in habitus op tussen deze plant en onze IPPS 1331. Met dit gegeven in de hand ben ik verder gaan kijken in de literatuur.

Hoya nummularioides Cost. is in 1912 door J.COSTANTIN beschreven in zijn FLORE GENERALE DE 'L INDO-CHINE:

Stengel: zeer sterk behaard, met in de lengte lopende kanten bij droge specimen, adventief wortels dragend aan de knopen, dik 2-2.5 mm; Internodien 2.5- 3 cm.

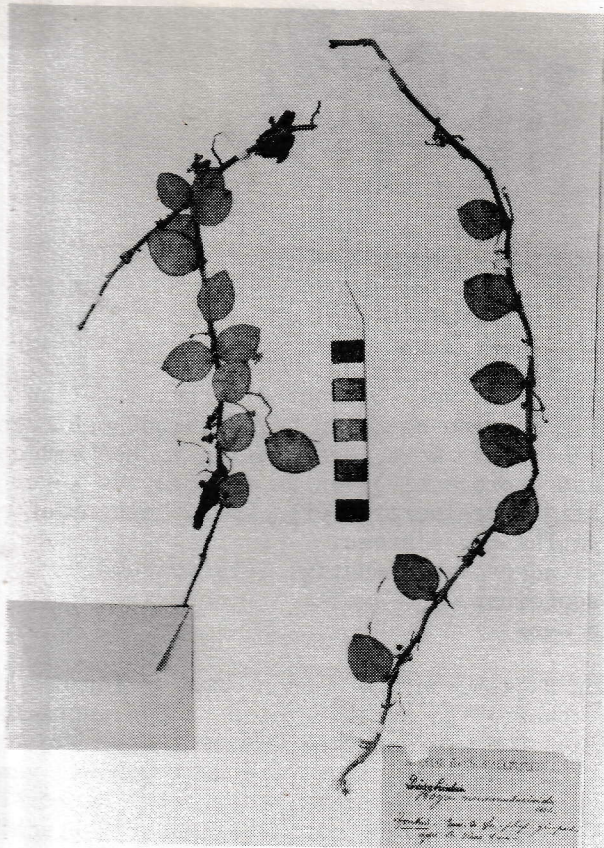
Bladeren: vlezig, klein, rond of ovaal maar met een stompe stekelpuntige top, zeer sterk behaard aan beide zijden; nerven niet zichtbaar; 9-16 mm breed en 12-25 mm lang; bladsteel behaard, dik, 2-5 mm lang.

Bloeiwijze: scherm okselstandig, 12-18 bloemen; peduncel 15-30 mm lang, behaard; pedicels fijn, 6-10 mm lang, behaard; bloemen wit, welriekend, 4 mm diameter wanneer de knop gesloten is.

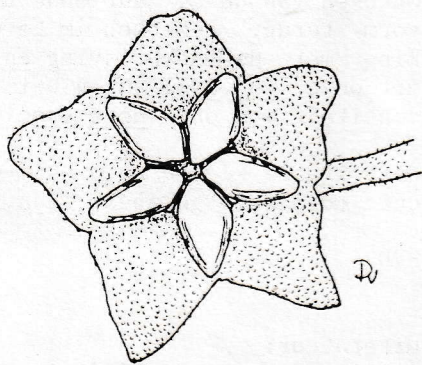
Kelk: slippen ovaal stomp, afgerond, behaard.

Corolla: lobben driehoekig, behaard van binnen, de toppen sterk glad gestreken aan de binnenzijde, voor het openen van kleppen voorzien.

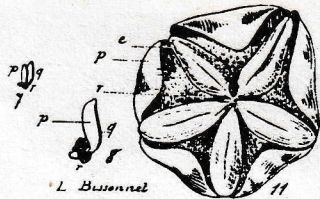
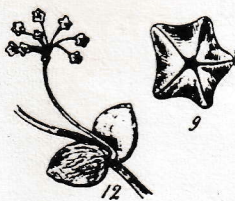
Corona: 5-delig, smal, korter dan het binnen deel van de corolla, de buitentoppen spits, holrond van boven, met een duidelijke middenrib van onder; binnen tuit goed ontwikkeld, bereikt en

Hoya nummularioides
herbariumexemplaar
Ch. d'Alleizette (1908)

Hoya nummularioides
naar
herbariumexemplaar
Ch. d'Alleizette (1908)

Hoya nummularioides
in Costantin
Flore Générale de l'Indo-Chine

overtreft de bovenkant van de top van de anthera; pollinia plat, ingesneden aan de schuine kant van het uiteinde met een transparante rand; caudicels kort; vernauwing in het midden (?); verbindingsmembraam (corpuscel?) van de anthera erg kort. Stamper: kop van de stijl kegelvormig, erg kort, een beetje uitstekend boven een vijfkantig plateau.

Vrucht: lange peul, cilindervormig, puntig, iets gekromd.

Bloeiend in augustus-september

Voorkomen: Cambodja en Laos

Ik heb de plant van het Rijksherbarium samen met Mr. Ted Green nader onderzocht. Na opkoken van een bloemetje hebben we deze vergeleken met onze plant. De overeenkomst was perfect.

Green vertelde mij dat hij de plant als eerste gekregen had van een meisje die op een plantenshow de plant had staan. Herkomst was onbekend, mogelijk kwam de plant uit Thailand. Hij bracht de plant in de handel als H.spec.Geri naar het meisje Geri genoemd.

Opkoken van de 80 jaar oude bloem in ammonia gaf een perfecte vorm terug. Deze heb ik gefotografeerd en getekend. Vergelijking met de beschrijving en de afbeeldingen van COSTANTIN en met onze IPPS 1331 laten weinig twijfel meer bestaan over de identiteit van onze Hoya species IPPS 1331.

Deze fraaie kleine Hoya zal voortaan als Hoya nummularioides in onze collectie gelabeld zijn.

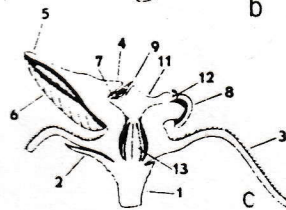
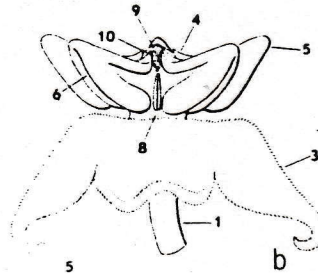
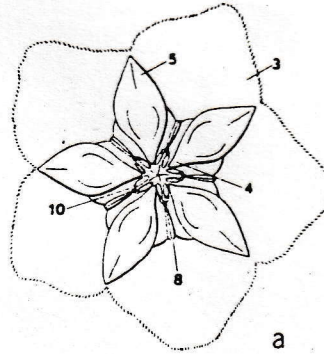
RVD

Literatuur:

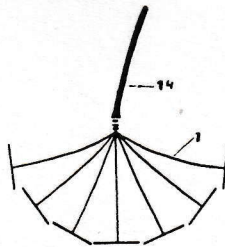
J.COSTANTIN, Flore Générale de l'Indo-Chine (1912) pag.129

naar Rintz

1. pedicel - bloemsteel
2. calyx - kelk
3. corolla - kroon
4. corona binnenlob
5. corona buitenlob
6. corona gleuf
7. anther - helm draad
8. anther vleugel met geleide rail
9. anther aanhangsel
10. twin pollinia - polliniumpaar
11. stigma - stempel
12. acceptatie plaats stigma
13. ovary - vruchtbeginsel

1. pedicel - bloemsteel
14. peduncel - bloeisteel

Polliniumpaar

1. retinaculum of corpuscle
2. caudicel of translator
3. caudicel vleugel
4. pollinium
5. pollinium vleugel

